

HIMNUSZ

<kép: splash>

<Föltámadott a tenger- kezdőképek>

<Képek a szöveg alatt: velence, europa, becsi_forr, becsi_forr_kitorese, parizsi_forradalom>

A XIX. század a forradalmak százada. 1848 februárjában, Párizsban kitört a forradalom. A francia nép elűzte a gyűlölt királyt, Lajos Fülöpöt és kikiáltotta a köztársaságot. A hír egész Európában nyugtalanságot okozott.

(felirat) Részletek Petőfi naplójából:

<Kép: Petőfi képe, alá a szöveg:>

„Oh mikor én meghallottam, hogy Lajos Fülöpöt elűzték s Franciaország respublika!...
-Vive la république!-kiálték föl, aztán némán, merően álltam, de égve, mint egy lángoszlop.[...]

A forradalom lángja becsapott Németországba, egyre továbbharapózott, végre Bécsset is felgyújtotta, Bécsset!... és mi folyvást lelkesedtünk ugyan, de nem mozdultunk....”

<Képek Kossuthról, Batthyányról, országgyűlésről, stb.: egy_epulete_pozsonyban, pozsonyi_ogy_alsohaza, kossuth, battyhany, kossuth:megerk_becsbe>

Bár Párizs messze van, és a franciaországi viszonyok sem azonosak a magyarral, a forradalom híre március elsejére Pozsonyba érkezett és felkavarta a kedélyeket. Pozsonyban ekkor a rendi országgyűlés ülésezett.

Az alsó- és felsőtáblai ellenzék radikálisabb nézeteket valló vezetői, Kossuth és Batthyány úgy látták, hogy a birodalom megrendült külpolitikai helyzetét fel kell használni a reformellenzék programjának megvalósítására. Arra akarták kérni az uralkodót, hogy a kormány teremtsen békét, s ezt másképp nem érheti el, mint ha népeinek alkotmányt ad; "és a jó magyar vért ne áldozza fel az olasz szabadság elnyomására". A követelés egyszerre mutatta az ellenzék széles külpolitikai látókörét és józanságát. Batthyány és Kossuth tudta, hogy Magyarország szabadsága csak akkor áll biztos alapon, ha az örökös tartományokban is alkotmányos kormányzás folyik, mert a birodalom két felének eltérő érdekei csak azonos politikai rendszer mellett egyeztethetők össze.

<Föltámadott a tenger- Pilvax kávéház>

(Felirat): A bécsi forradalom híre Pesten is meggyorsította az eseményeket.

< Föltámadott a tenger- Nemzeti dal elszavalása a Múzeumnál>

(Felirat): Hiába állt rendelkezésre 7000 főnyi katonai helyőrség, a Helytartótanács parancsot adott a katonáknak, hogy ne lövessen, hanem maradjon a laktanyában.

<Föltámadott a tenger- Ne lőjjenek a tömegbe >

<képek: parasztok1, kossuth_cegléden_1848>

Az országgyűlés március 18-án fogadta el a jobbágyfelszabadításról szóló törvényjavaslatot. A javaslat megszüntette az eddigi úrbéres szolgáltatásokat, s a parasztság kezére juttatta az úrbéres vagy az úrbért pótló szerződések alapján birtokolt földeket, a szántók és rétek legkevesebb 55 százalékát.

<Föltámadott a tenger- földosztás Erdélyben jelent>

<Képek: batthyány kormány, gorgey es torzsara>

Az országgyűlési küldöttség Pozsonyba történt visszatérése után az országgyűlésen néhány hét alatt megszülettek az ország polgári átalakulását formulázó törvények. A magyar törvényhozás küldöttségének részint kitűnő tárgyalási felkészültsége, részint a követeléseit mindig legjobbkor megtámogató tömegmozgalmak révén a legtöbb lényeges ponton sikerült meghátrálásra bírnia a másik felet. Április 11-én az uralkodó szentesítette az országgyűlés által megalkotott harmincegy törvénycikket, s hivatalba lépett a Batthyány-kormány.

Az 1848 áprilisától szeptemberéig kormányzó Batthyány-kormány fő törekvése az volt, hogy biztosítsa Magyarország kivívott önállóságát, és növelje az országnak a birodalmon belüli súlyát. A kormány sikerrel birkózott meg az 1848. tavaszi és nyári társadalmi mozgalmakkal, s lépéseket tett az önálló magyar haderő létrehozására.

<Föltámadott a tenger- Batthyány beszéde>

< Föltámadott a tenger - Csatajelenet> a szöveg alatt hang nélkül

Ha nem lenne elég a mozgókép a szöveg alá, akkor: Képek: nemzetor_karjelzes, hadnagyok, 1848_nemzetorok, honved_zaszlo, 1849-eshonvedzaszlo

Batthyány április 26-án rendeletet hozott egy önálló, tízezer főből álló önkéntes vagy mozgó nemzetőrség létrehozásáról. Az első tíz honvédzászlóalj szervezése május közepén kezdődött meg, s többségük július végétől már a Délvidéken harcolt a szerb fölkelők ellen. Batthyány augusztus közepén kezdeményezte újabb, vagyoni cenzus nélküli önkéntes mozgó nemzetőr alakulatok szervezését. Ezek többsége az ősz folyamán szintén honvédzászlóaljjá alakult át. Ezekből az alkotóelemekből, a császári-királyi hadsereg magyar alakulataiból, honvéd- és önkéntes mozgó nemzetőri zászlóaljakból jött létre az a fegyveres erő, amelynek feladata 1848 őszétől az ország önállóságának megvédése volt.

<képek: bem_jozsef>

1848 őszén Erdély is lángba borult. A székely határőrzászlóaljak egy része Magyarországon harcolt, s így a magyar csapatok november végére Csucs környékére szorultak vissza. Csak Háromszék maradt magyar kézen. A helyzet december közepén változott meg. Ekkor vette át az észak-erdélyi csapatok parancsnokságát Bem József lengyel tábornok. Bem kihasználta a császári-királyi csapatok szétagoltságát, s december végén visszafoglalta Kolozsvárt, majd az újév elejére egész Észak-Erdélyt.

<Föltámadott a tenger- Bem érkezése>

<Föltámadott a tenger- jelentés Bem sikereiről>

<Föltámadott a tenger- A kormány Debrecenbe költözik>

<Képek: *szolnoki_csata, isaszegi_csata, kapolnai_csata* >

1849 tavaszán a magyar hadszíntér egészét tekintve Windisch-Grätz erői voltak fölényben, de a magyar haditerv kiegyenlítette ezt a hátrányt. Egy hadtest Hatvannál állva, magára vonta a császári-királyi fővezér figyelmét, s ezalatt három másik egy délnyugati kerülővel igyekezett az ellenséges főszereg hátába kerülni. Windisch-Grätz az utolsó pillanatban kivonta csapatait a gyűrűből, de a magyarok így is három szép győzelemmel (Hatvannál, Tápióbicskénél és Isaszegnél) kezdték meg a hadjáratot.

<Képek: *komaromi_csata, budavar_bevetele* >

A támadás második szakaszában a főváros előtt álló kb. két hadtest lekötötte az ellenséges főszereget, s ezalatt a főoszlop egy északnyugat-délnyugati irányú kerülővel elérte

A szöveg alatt: <A kőszívű ember fiai- Buda ostroma>

Komáromot, s több győztes ütközetet vívott. Komárom felmentése után Görgei tovább akart támadni, Klapka pedig Buda ostromát indítványozta. Azzal érvelt, hogy a főszereg a Buda alatt hagyott erők nélkül gyenge egy újabb támadásra; s hogy amíg Buda osztrák kézen van, sem a Duna vonalát, sem pedig a majdnem kész Lánchidat nem használhatja a magyar hadsereg. Az erőviszonyok ismeretében az ostrom indokolt volt. Május 21-én a hajnali órákban indult meg a döntő roham, s reggel 6-kor már magyar zászló lobogott a budai oldalon. A vár bevétele egyike volt 1848-1849 legrövidebb és legsikeresebb ostromműveleteinek: mindössze 17 napig tartott, s 248 ágyú és több ezer puska jutott a magyarok kezére.

<Képek: *csatajelenet, piski_csata, tapiobicskei_csata* >

Film: A kőszívű ember fiai: csatajelenet

Erdélyben Bem közel 40 ezer emberrel rendelkezett. Július 31-én Segesvárnál került szembe Lüders orosz főszeregével. A többszörös túlerővel folytatott küzdelemben súlyos vereséget szenvedett, s maga is majdnem az üldözők kezére került. Az elesettek között volt a forradalom költője, Petőfi Sándor is. Bem azonban nem pihent. Segesvár után néhány nappal már Nagyszeben felé tartott, s Lüders háta mögött - megismételve 1849. márciusi bravúráját - ismét elfoglalta a várost. Ezzel arra kényszerítette a Székelyföld felé tartó oroszokat, hogy visszaforduljanak. Augusztus 6-án Nagyszeben és Nagycsűr között vívta utolsó erdélyi csatáját. Lüders csapatai valósággal szétszórták Bem hőiesen küzdő honvédeit

<Kép: *vilagosi_fegyverletetel*>

Az augusztus 9-10-én Aradra érkező Görgei egyedül maradt. Az oroszok a mielőbbi fegyverletételre szerették volna rábírní az általuk legveszélyesebbnek tartott magyar tábornokot. Augusztus 10-én a magyar minisztertanács elhatározta a korona felajánlását a cári család valamelyik tagjának, s egyben kijelentette, hogy ha az orosz fél nem hajlandó erről tárgyalni, sem pedig Ferenc József felé közvetíteni, a magyar hadsereg a döntő csata után leteszi fegyverét az oroszok előtt. A temesvári vereség után ez a helyzet állt elő, s Görgei nem tett mást, mint végrehajtotta ezt a határozatot akkor, amikor augusztus 13-án Világosnál Rüdiger orosz lovassági tábornok előtt hadseregével megadta magát.

<A kőszívű ember fiai- kormány elköltözése, hírek a fegyverletételről>

SZÓZAT